

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2024. № 6.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.6.72>

УДК 657.1

О. О. Височан,
к. е. н., доцент кафедри обліку та аналізу,
Національний університет “Львівська політехніка”
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4160-1323>

Н. О. Литвиненко,
к. е. н., доцент кафедри обліку та аналізу,
Національний університет “Львівська політехніка”
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6999-8794>

В. В. Моцяк
ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-0163-0938>

СКЛАДСЬКИЙ ОБЛІК: НАУКОВІ ІНТЕРЕСИ УКРАЇНСЬКИХ ВЧЕНИХ У XXI СТОЛІТТІ

O. Vysochan,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Accounting and
Analysis, Lviv Polytechnic National University

N. Lytvynenko,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Accounting and
Analysis, Lviv Polytechnic National University

V. Motsyak

WAREHOUSE ACCOUNTING: SCIENTIFIC INTERESTS OF UKRAINIAN SCIENTISTS IN THE XX CENTURY

Потреба в підвищенні ефективності управління складською інфраструктурою та раціоналізації управління запасами в частині підвищення оперативності інформації про залишки запасів на складах, вибору найбільш раціонального варіанту складського обліку та встановлення зон відповідальності та функціональних обов'язків працівників складу, визначає актуальність досліджень, пов'язаних із організацією та методикою ведення складського обліку.

У статті досліджено тенденції у вітчизняній обліковій науці щодо організації і методики ведення складського обліку підприємствами різних галузей економіки України. Узагальнено пропозиції вітчизняних дослідників щодо вдосконалення складського обліку на підприємстві та визначено найбільш актуальні напрямки наукових досліджень щодо складського обліку запасів, здійснених вітчизняними науковцями у XXI столітті. Аналіз наукових досліджень показав, що пріоритетними напрямками у сучасних наукових публікаціях є дослідження варіантів складського обліку запасів, які визначаються способом їх розміщення на складських площах, та процес складання первинних документів з обліку на складі залежно від виду запасів.

The need to improve the efficiency of warehouse infrastructure management and rationalize inventory management in terms of increasing the efficiency of information on inventory balances in warehouses, choosing the most rational option for warehouse accounting and establishing areas of responsibility and functional duties of warehouse employees determines the relevance of research related to the organization and methodology of warehouse accounting. In terms of effective solution of accounting-related tasks, it is important to study the organization of such processes as: receipt of stocks to a warehouse; availability and intra-warehouse movement of stocks; disposal of stocks from a warehouse; inventory and revaluation of stocks.

The article examines the trends in the national accounting science regarding the organization and methodology of warehouse accounting by enterprises of various sectors of the Ukrainian economy.

The organization of warehousing involves determining storage locations for each type of inventory, taking into account their physical, technical, environmental properties and requirements for storage conditions and environmental safety. The main functions of warehouses are defined as accumulation, storage, distribution and preparation. In order to realize these functions, it is important to rationally build the accounting process of warehouse inventory accounting. The proposals of domestic researchers on improving warehouse accounting at enterprise are generalized and the most relevant directions of scientific research on warehouse accounting of stocks carried out by domestic scientists in the XXI century are identified. It is determined that the priority directions in modern scientific publications are the study of options for warehouse accounting of inventories, which are determined by the way they are placed in warehouse areas, and the process of drawing up primary documents for warehouse accounting, depending on the type of inventory. The main areas of accounting work at each of the sub-stages of the business process "movement and storage of inventories in a warehouse" are highlighted. The analysis of scientific research has demonstrated a shift in the interests of domestic accountants towards inventory accounting in accounting, while the issues of warehouse accounting are studied by them fragmentarily as one of the elements of a wider system of enterprise inventory management and logistics processes.

Ключові слова: складський облік, запаси, товарно-матеріальні цінності, готова продукція, документообіг.

Keywords: warehouse accounting, stocks, inventory, finished goods, finished products, document flow.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Актуальність досліджень, пов'язаних із організацією та методикою ведення складського обліку, визначається такими фактами:

- потреба в підвищенні ефективності управління складською інфраструктурою та раціоналізації управління запасами сировини та матеріалів, готової продукції та інших видів товарно-матеріальних цінностей;

- необхідність ефективного вирішення завдань, пов'язаних із обліком: надходження запасів на склад; наявності і внутрішньоскладового руху запасів; вибуття запасів зі складу; інвентаризації і переоцінки запасів;

- підвищення оперативності інформації про залишки запасів на складах підприємства для споживачів: цехів, бухгалтерії, управлінського персоналу, відділів збуту та постачання;

- виняткова важливість складу як джерела інформації, узагальненої у первинній документації, на рахунках аналітичного обліку, картотеці тощо у кількісному та вартісному вираженнях;

- вибір найбільш раціонального варіанту складського обліку запасів: сортовий, партійний, оперативно-бухгалтерський (сальдовий);

- встановлення зон відповідальності та функціональних обов'язків працівників складу: комірників, товарознавців, завідувача та ін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У більшості наукових праць, написаних вітчизняними економістами у XXI столітті складський облік розглядається як частина комплексного обліку товарно-матеріальних цінностей або запасів. До таких праць належать дослідження: Гамова О.В., Козачок І.А., Ашифіна Т.Ю. [1], Гільorme Т.В., Хапіліна К.О. [2], Головацька С.І., Бурдейна Л.В. [3], Демченко Т.А., Чвертко Л.А. [4], Домбровська Н.Р. [5], Єрмоленко Г.С., Шумляєв Б.О. [6], Коваль Л.В. [7], Коваль Н.І. [8], Кононенко В.А., Цупаленко Ж.П. [9], Левченко З.М. [10], Левченко О.П. [11], Лищенко О.Г., Сердюк Є.М. [12], Максименко І.Я., Іванченко А.Г. [13], Новодворська В.В. [14], Одношевна О.О. [15], Олійник Т.О., Резніченко Н.В. [16], Подмешальська Ю.В., Васильєва Н.О. [17], Подмешальська Ю.В., Зайберт Є.К. [18], Поліщук О.М. [19], Польова Т.В., Охрей Т.С. [20], Сафарова А.Т., Корольчук І.Р. [21], Тарасова Г.О., Гулевич С.В. [22], Топоркова О.А., Режко Д.С. [23], Янчук В.І., Кипоренко О.В. [24] та інші.

Окремо організацію складського обліку запасів розглядають у своїх публікаціях Н. Бондаренко, О. Фелонюк [25], а також О. Гамової, Л. Феофанова, Ю. Ракитянської [26].

У 2013 році Б.Л. Кирилюк провів аналіз дисертацій, захищених українськими дослідниками у період з 1993 до 2011 років з тематики обліку запасів і зробив такі висновки [27, с. 111]:

- 1) “запаси” – спеціалізований термін для сфери бухгалтерського обліку;
- 2) інтерес до дослідження теми обліку запасів є нестабільним впродовж аналізованого періоду;
- 3) поняття об’єкта та предмета досліджень проблеми облікового відображення руху запасів більшість українських вчених трактують однаково;
- 4) основними інформативними запитами користувачів до системи бухгалтерського обліку стосовно запасів є організація облікового відображення їх руху в умовах швидкої ліквідності з можливістю оперативного контролю залишків.

Незважаючи на те, що сучасні економісти називають одержання точних відомостей про залишки запасів на складах одним з основних завдань обліку виробничих запасів, а раціональну організацію складського обліку вважають необхідною передумовою правильного їх обліку [3, с. 974; 17; 13; 11, с. 267], все ж питання складського обліку досі залишається малодослідженим у вітчизняній науці.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження тенденцій у вітчизняній обліковій науці щодо організації і методики ведення складського обліку підприємствами різних галузей економіки України.

Завдання дослідження:

- узагальнити пропозиції вітчизняних дослідників щодо вдосконалення складського обліку на підприємстві;
- встановити найбільш актуальні напрямки наукових досліджень щодо складського обліку запасів, здійснених вітчизняними науковцями у XXI столітті;

- встановити основні напрямки облікових робіт на кожному з підетапів бізнес-процесу “рух та зберігання запасів на складі”.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Організація складського господарства передбачає визначення місць зберігання для кожного виду запасів з урахуванням їх фізичних, технічних, екологічних властивостей та вимог до умов зберігання й екологічної безпеки довкілля. За потреби приміщення обладнуються спеціальними пристроями з вентиляції повітря, безпеки водної та ґрунтової ерозії, охолодження чи заморожування і, обов’язково, – протипожежної безпеки [10, с. 520].

Н.М. Бондаренко та О.А. Фелонюк наводять таке визначення складського обліку запасів: це попредметний облік з використанням разових та накопичувальних видаткових документів, ведення якого покладено на матеріально відповідальних осіб (завідуючих складом, комірників) [25, с. 12]. Визначення тісно пов’язане із поняттям “склад”, що означає спеціалізоване приміщення, призначене для приймання, зберігання та подальшого перерозподілу товарно-матеріальних цінностей. Представлене визначення дає розуміння основних функцій, які виконуються складами:

- накопичення – розміщення та зберігання запасів на спеціально виділеній для цього площі;
- збереження – складування забезпечує мінімізацію ризиків крадіжок, пошкоджень чи іншої втрати запасами своєї вартості;
- розподіл – забезпечення своєчасного та безперебійного транспортування запасів до виробничого підрозділу, будівельного майданчика, торговельного залу, безпосередньо до клієнта чи інших кінцевих споживачів;
- підготовка – фасування, підбір, сортування, комплектація тощо запасів.

Ефективна реалізація наведених функцій неможлива без належної їх оцінки, яка може бути надана лише задіявши засоби та методи складського обліку, який передбачає реєстрацію, оформлення й обробку документів, а також виконання облікових записів щодо надходження, внутрішнього переміщення та списання запасів підприємства.

Подмешальська Ю.В. та Васильєва Н.О. виділяють такі облікові процедури складського обліку матеріалів: оприбуткування на склад; списання на виробництво готової продукції; повернення невикористаних матеріалів з виробництва на склад; оформлення первинних документів та документів складського обліку; оперативний аналітичний облік; визначення залишків (на конкретну дату та на кінець звітного періоду) [17, с. 60]. Г.С. Єрмоленко та Б.О. Шумляєв наводять такі основні завдання складського обліку у номенклатурі завдань організації обліку запасів на промислових підприємствах:

- контроль за повним і своєчасним оприбуткуванням матеріальних цінностей та їх збереженням за місцями зберігання;
- відповідність складських запасів нормативам;
- розрахунок фактичної собівартості витрачених матеріалів та їх залишків за місцями зберігання;
- своєчасне оприбуткування і списання готової продукції, а також оформлення документів по її руху;
- отримання довідок про залишок готової продукції на складах і контроль за відповідністю фактичних залишків обліковим даним [6, с. 30-31].

Як зауважує Б.Л. Кирилюк, аналіз наукових впроваджень та розробок бухгалтерського обліку дозволяє оцінити рівень теоретичних здобутків у відповідності з інформаційними потребами для підвищення ефективності підприємницької діяльності [27, с. 99].

У табл. 1 згруповано наукові розробки вітчизняних вчених, які стосуються вдосконалення організації складського обліку на підприємствах різних галузей та охоплюють часовий період останніх 20 років.

Таблиця 1. Пропозиції українських вчених щодо вдосконалення організації складського обліку

Автори	Пропозиції
Гільорме Т.В. та Хапіліна К.О. [2, с. 22]	Розподіл облікових операцій сегменту “Виробничі запаси” етапу обліку запасів на складі на: логічні (підготовка на підставі облікових даних довідок), аналітичні (приймання, формальна та логічна перевірка звітів МВО) та допоміжні (підшивка документів)
Топоркова О.А., Режко Д.С. [23, с. 87]	Доцільність використання типових документів лише на етапі надходження виробничих запасів. Щодо інших етапів (зокрема й складського обліку) пропонується розробляти індивідуальні форми документів з врахуванням галузевої специфіки, зокрема для підприємств залізничного транспорту
Тарасова Г.О., Гулевич С.В. [22, с. 898-899]	1) використання партійного методу обліку при надходженні запасів на склад з урахуванням їх якісних та технологічних особливостей; 2) централізоване виписування документів з відпуску матеріалів зі складу з використанням засобів автоматизованого обліку; 3) вдосконалення форми та коригування встановлених строків подачі лімітно-забірної картки як основного складського документу
Польова Т.В., Охрей Т.С. [20, с. 126]	Використання складів, поряд з будівельними майданчиками (відкритими), об’єктами незавершеного будівництва, допоміжними виробництва тощо, в якості проміжних точок аналітичного обліку і внутрішнього контролю запасів будівельного підприємства
Одношевна О.О. [15, с. 147], Поліщук О.М. [19, с. 369]	Запропоновано механізм обліково-аналітичного забезпечення управління виробничими запасами сільськогосподарських підприємств для оптимізації обліку запасів та поліпшення їх корисного використання, окремими елементами якого стосуються роботи з картками складського обліку, проведення інвентаризацій, будівництва в достатній кількості складських приміщень тощо
Подмешальська Ю.В., Васильєва Н.О. [18, с. 59]	Вилучення з документообігу карток складського обліку та заміна їх на Книгу складського обліку матеріалів, що дозволить скоротити робочий час комірника, який він витрачає на заповнення документів, а також скоротити кількість документів аналітичного обліку
Олійник Т.О., Резніченко Н.В. [16, с. 205]	Деталізація груп матеріальних запасів на декілька підгруп для того, щоб у підгрупі не було значної кількості найменувань матеріалів, що дозволить обмежити обсяг записів і підвищить ефективність оперативно-бухгалтерського (сальдового) методу обліку. Це можна досягти шляхом щомісячного складання часткових нагромаджувальних відомостей з надходження і вибуття ТМЦ
Лищенко О.Г., Сердюк Є.М. [12]	Встановлено визначальні напрямки з удосконалення обліку виробничих запасів та управління ними, серед яких: своєчасне проведення як вибіркових, так і суцільних перевірок та інвентаризацій; належне зберігання оптимальної кількості виробничих запасів; картки складського обліку, підписані МВО, відображають відпущені у виробництво запаси та ін.
Левченко З.М. [10, с. 519]	Відкриття карток складського обліку терміном на 1 календарний рік; карти за минулий рік слід передавати до архіву на тривале зберігання
Коваль Н.І. [8, с.99]	Розроблена оперограма руху лімітно-забірної картки

Автори	Пропозиції
Єрмоленко Г.С., Шумляев Б.О. [6, с. 31]	Організація автоматизованого складського обліку, що дозволить розв'язати такі завдання: контроль за виконанням договірних зобов'язань в розрізі постачальників; відхилення фактичних матеріально-виробничих запасів від нормативних; спостереження за рухом матеріально-виробничих запасів за місцями споживання і зберігання
Домбровська Н.Р. [5, с. 140]	Уточнення нормативних положень П(С)БО 9 “Запаси” щодо віднесення витрат, пов'язаних зі складуванням та зберіганням запасів до їх первісною вартості, а не до витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені
Демченко Т.А., Чвертко Л.А. [4, с. 54]	Документ уніфікованої форми – Акт використання товарно-матеріальних цінностей, який призначений для машинної обробки і об'єднує реквізити з декількох форм первинних документів, що використовуються сільськогосподарськими підприємствами (Акт витрачання насіння і садивного матеріалу, Акт про використання мінеральних, органічних і бактеріальних добрив, пестицидів і гербіцидів, Акт на списання виробничого і господарського інвентаря, МШП.
Гамова О.В., Феофанов Л.К., Ракитянська Ю.В. [26]	1) набір розрізів аналітичного обліку для виробничих запасів на складах ПрАТ “Дніпроспецсталь”: організація; склад; номенклатура; додаткові характеристики та серія; якість; заказ; рахунок бухгалтерського обліку; податкове призначення; 2) форма Відомості аналізу доступності виробничих запасів на складі ПрАТ “Дніпроспецсталь”
Гамова О.В., Козачок І.А., Ашифіна Т.Ю. [1, с. 35]	Проект, який регламентує облік виробничих запасів на ТОВ “БЗ ЗБВ”, який містить складову частину під назвою “”організація складського обліку запасів

Вихідною інформацією складського обліку є: картка складського обліку, оборотно-сальдова відомість, нормативно-довідкова інформація, інформація про результати переоцінки, реєстр первинних документів, інвентаризаційна відомість. Тож, як бачимо, багато українських обліковців прагнуть вдосконалити окремі аспекти організації складського документообігу, зокрема в аспекті модифікації форми та змісту двох найбільш вживаних на практиці первинних документів – лімітно-забірної картки та картки складського обліку. Присутній також певний інтерес до проблематики автоматизації робіт у складському господарстві, а також вирішення низки питань методологічного характеру: вдосконалення нормативного забезпечення, аналітичного обліку, положень облікової політики, а також механізму обліково-аналітичного забезпечення системи управління запасами та підприємством загалом.

Досліджуючи поняття запасів, товарно-матеріальних цінностей, готової продукції та інші споріднені з ними, деякі науковці включають до визначення місця їх зберігання – складські приміщення. Наприклад, О.Г. Лищенко та Є.М. Сердюк подають таке визначення поняття “виробничі запаси”: матеріальні ресурси, які можуть бути придбані підприємством або самостійно виготовлені та які зберігаються у складських приміщеннях підприємства з метою подальшої переробки у процесі виробництва продукції або для забезпечення нормальної операційної діяльності підприємства [12]. У той же час, за місцем розміщення запаси поділяються на складські (знаходяться на складах) та транзитні (знаходяться у процесі руху від одної ланки логістичного ланцюжка до іншої, зокрема, у дорозі чи виробництві) [24, с. 252; 11, с. 268; 9, с. 149]. Таким чином, локалізація місцезнаходження запасів підприємства виключно у складських приміщеннях у їх дефінітивних конструкціях, на наш погляд, є недоречним.

Аналіз продемонстрував, що одним із пріоритетних трендів у сучасних наукових публікаціях є дослідження варіантів складського обліку запасів, які багато в чому визначаються способом їх розміщення на складських площах: сортовий (відображення інформації за кожним видом запасів у натуральному й грошовому вимірниках у картках аналітичного обліку), партіонний (дані про запаси, згруповані за номенклатурними номерами у партії, наприкінці звітного періоду заносяться до оборотних відомостей) та сальдовий (використовуються картки складського обліку, правильність виведення залишків по яких перевіряється працівником бухгалтерії з наперед встановленою періодичністю) [24, с. 253; 22, с. 897; 16, с. 205]. Інший важливий напрям досліджень – процес складання первинних документів з обліку на складі різних видів запасів (наприклад, готової продукції, в т.ч. з врахуванням галузевих особливостей підприємств, які займаються виготовленням побутової хімії [21, с. 199-200]). Також українські науковці у своїх публікаціях обґрунтовують положення, наявність яких є обов’язковою при складанні облікової політики в частині запасів, серед яких: визначення відповідальних за ведення первинного обліку на складах, затвердження посад, які відповідають за одержання та відпуск

товарів, формування складу інвентаризаційної комісії тощо [14, с. 593; 7, с. 104].

Загалом стабільний інтерес українських економістів до вирішення нагальних проблем у сфері складського обліку підтверджується значною кількістю публікацій, присвячених обліку запасів, які, однак, часто не акцентовані на локальних питаннях обліково-аналітичної оптимізації складських процесів.

Висновки. Інформація, що генерується підсистемою складського обліку тісно пов'язана із розрахунковими операціями, розрахунком собівартості, бізнес-процесами постачання і реалізації, аналізом матеріалопотоків та є важливою складовою обліково-аналітичного забезпечення системи управління підприємством. Однак аналіз наукових досліджень продемонстрував зміщення інтересів вітчизняних обліковців у напрямку до обліку запасів в бухгалтерії, у той час як проблематика складського обліку досліджується ними фрагментарно як один з елементів ширшої системи управління запасами підприємства та логістичними процесами. Серед найбільш актуальних питань організації складського обліку: інвентаризація запасів, складська облікова політика, аналітика по запасах, складський документообіг, методи складського обліку, перерозподіл функціональних обов'язків працівників складу, складський облік у структурі галузевого, застосування міжнародного досвіду обліку процесів, пов'язаних із рухом запасів та деякі інші.

У той же час, таке важливе питання як автоматизація складського обліку й досі залишається не надто дослідженим у роботах вітчизняних обліковців, що й стане предметом наших подальших наукових пошуків.

Література

1. Гамова О.В., Козачок І.А., Ашифіна Т.Ю. Удосконалення виробничих запасів та оцінка фінансового стану ТОВ "БЗ ЗБВ". *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 2. С. 33-40.

2. Гільorme Т.В., Хапіліна К.О. Удосконалення методології бухгалтерського обліку виробничих запасів підприємства. *Economics and Finance*. 2019. Issue 8. Pp. 20-28.

3. Головацька С.І., Бурдейна Л.В. Особливості обліку та оцінки виробничих запасів підприємств. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 5. С. 973-976.

4. Демченко Т.А., Чвертко Л.А. Проблеми обліку виробничих запасів та напрями його вдосконалення на підприємстві. *Економічні горизонти*. 2017. № 1 (2). С. 48-56.

5. Домбровська Н.Р. Методи оцінки виробничих запасів підприємства при їх використанні згідно національних стандартів. *Інноваційна економіка*. 2011. Вип. 7. С. 137-142.

6. Єрмоленко Г.С., Шумляєв Б.О. Організація обліку виробничих запасів, недоліки обліку та шляхи його удосконалення. *Проблеми економіки транспорту*. 2012. № 3. С. 29-33.

7. Коваль Л.В. Облікова політика щодо запасів. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: Актуальні питання науки і практики*. 2018. № 1. С. 101-110.

8. Коваль Н.І. Сутність виробничих запасів як економічної категорії: обліковий та управлінський аспекти. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: Актуальні питання науки і практики*. 2017. № 7. С. 93-104.

9. Кононенко В.А., Цупаленко Ж.П. Облік виробничих запасів: сучасний стан та напрямки вдосконалення. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки*. 2016. Вип. 16. Ч.1. С. 147-151.

10. Левченко З.М. Організація бухгалтерського обліку виробничих запасів аграрного підприємства. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 3. С. 517-521.

11. Левченко О.П. Шляхи удосконалення організації обліку виробничих запасів. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2014. № 4 (28). С. 266-270.

12. Лищенко О.Г., Сердюк Є.М. Управління виробничими запасами: обліково-аналітичне забезпечення. *Ефективна економіка*. 2018. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2018/53.pdf.

13. Максименко І.Я., Іванченко А.Г. Особливості обліку виробничих запасів в управлінні діяльністю підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 9. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2019/44.pdf.

14. Новодворська В.В. Організація обліку товарних запасів та їх відображення в обліковій політиці підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 13. С. 592-595.

15. Одношевна О.О. Практичні аспекти та шляхи вдосконалення обліку виробничих запасів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип. 6. Ч. 2. С. 146-148.

16. Олійник Т.О., Резніченко Н.В. Проблеми організації обліку виробничих запасів на складах підприємств. *Сталий розвиток економіки*. 2011. № 3 (6). С. 204-207.

17. Подмешальська Ю.В., Васильєва Н.О. Теоретичні засади та практикум з фінансового обліку запасів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 24. С. 57-63.

18. Подмешальська Ю.В., Зайберт Є.К. Облік виробничих запасів. *Ефективна економіка*. 2018. № 3. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2018/71.pdf.

19. Поліщук О.М. Обліково-аналітичне забезпечення управління виробничими запасами аграрних підприємств. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 42. С. 367-371.

20. Польова Т.В., Охрей Т.С. Методично-організаційні особливості обліку виробничих запасів підприємств. *Економічний простір*. 2020. № 160. С. 124-128.

21. Сафарова А.Т., Корольчук І.Р. Документування операцій з обліку готової продукції на підприємствах побутової хімії. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Вип. 18. С. 197-201.

22. Тарасова Г.О., Гулевич С.В. Організація обліку виробничих запасів підприємства та шляхи його удосконалення. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 15. С. 896-899.

23. Топоркова О.А., Режко Д.С. Інформаційно-аналітичне забезпечення системи обліку запасів. *Економічна кібернетика: проблеми управління соціально-економічними системами* : зб. наук. пр. за матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф., (Дніпропетровськ, 29 лютого – 1 березня 2016 р.). С. 83-88.

24. Янчук В.І., Кипоренко О.В. Сучасні проблеми та напрямки вдосконалення ведення обліку виробничих запасів на підприємстві. *Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Економічні науки*. 2012. № 3 (69). Том 2. С. 250-255.

25. Бондаренко Н., Фелонюк О. Організація складського обліку виробничих запасів на підприємстві. *Облік і фінанси*. 2021. № 2 (92). С. 11-18.

26. Гамова О.В., Феофанов Л.К., Ракитянська Ю.В. Шляхи вдосконалення обліку та аудиту виробничих запасів на складах ПрАТ “Дніпроспецсталь”. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 3. С. 57-62.

27. Кирилюк Б.Л. Проблеми обліку запасів у дисертаціях українських дослідників. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2013. Вип. 3 (27). С. 98-112.

References

1. Gamova, O.V., Kozachok, I.A. and Ashyfin T.Iu. (2018), “Improvement of inventory accounting and assessment of financial condition on the enterprise”, *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 2, pp. 33-40.

2. Hilorme, T.V. and Khapilina K.O. (2029), “Improvement of accounting methodology for manufacturing inventories of the enterprise”, *Economics and Finance*, vol. 8, pp. 20-28.

3. Holovatska, S.I. and Burdeina, L.V. (2015), “Features of accounting and evaluation of companies’ inventory”, *Global and National Problems of Economy*, vol. 5, pp. 973-976.

4. Demchenko, T.A. and Chvertko, L.A. (2017), “Problems of inventory accounting and directions for its improvement at the enterprise”, *Economies’ Horizons*, vol. 1 (2), pp. 48-56.

5. Dombrovska, N.R. (2011), "Methods of assessing enterprise inventory when using them according to the national standards", *Innovative economy*, vol. 7, pp. 137-142.

6. Yermolenko, H.S. and Shumliaiev, B.O. (2012), "Organization of accounting of the inventories, the drawbacks of the accounting and ways of its improvement", *Problems of Transport Economics*, vol. 3, pp. 29-33.

7. Koval, L.V. (2018), "Accounting policy in regard of reserves", *Economy, finances, management: Topical issues of science and practice*, vol. 1, pp. 101-110.

8. Koval, N.I. (2017), "Essence of industrial stocks as an economic category: accounting and managerial aspects", *Economy, finances, management: Topical issues of science and practice*, vol. 7, pp. 93-104.

9. Kononenko, V.A. and Tsupalenko, Zh.P. (2016), "Account of productive supplies: the modern state that directions of improvement", *Scientific Bulletin of Kherson State University. Series "Economic Sciences"*, vol. 16, p.1, pp. 147-151.

10. Levchenko, Z.M. (2016), "Organization of accounting of productive supplies of agrarian enterprise", *Economy and society*, vol. 3, pp. 517-521.

11. Levchenko, O.P., (2014), "Ways to improve the organization of inventory accounting", *Scientific bulletin of the Tavria State Agrotechnological University (economic sciences)*, vol. 4(28), pp. 266-270.

12. Lyshchenko, O.G. and Serduk, Ye.M. (2018), "Inventory management: accounting and analytical supply", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6654> (Accessed 13 Jun 2024).

13. Maksymenko, I.Ia. and Ivanchenko, A.H. (2019), "Peculiarities of accounting of production inventories in the management of enterprise activity", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 9, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7266> (Accessed 13 Jun 2024).

14. Novodvorska, V.V (2016), "United inventory control and their reflection in accounting policies", *Global and national problems of economy*, vol. 13, pp. 592-595.

15. Odnoshevnа, O.O. (2016), "Practical aspects and ways of improvement of account of productive supplies", *Uzhorod National University Herald. Series: International economic relations and world economy*, vol. 6, no. 2, pp.146-148.
16. Oliinyk, T.O. and Reznichenko, N.V. (2011), "Problems of organizing inventory accounting in enterprise warehouses", *Sustainable development of economy*, vol. 3 (6), pp. 204-207.
17. Podmeshalska, Yu.V. and Vasylieva, N.O. (2021), "Theoretical principles and workshop on financial accounting of stocks", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 24, pp. 57-63.
18. Podmeshalska, Y. V. and Zaybert, E. K. (2018), "Inventory accounting", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 3, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6273> (Accessed 13 Jun 2024).
19. Polishchuk, O.M. (2020), "Production reserves' accounting and analytical management provision of the agrarian enterprises", *Market infrastructure*, vol. 42, pp. 367-371.
20. Polova, T.V. and Okhrei, T.S. (2020), "Methodical and organizational features of accounting inventories of enterprises", *Economic scope*, vol. 160, pp. 124-128.
21. Safarova, A.T. and Korolchuk, I.R. (2017), "Documentation of operations for finished goods accounting at enterprises of household chemistry", *Black sea economic studies*, vol. 18, pp. 197-201.
22. Tarasova, H.O. and Hulevych, S.V. (2018), "The arrangement of accounting process of maintaining the records of inventories and the ways of its improvement at the enterprise", *Economy and society*, vol. 15, pp. 896-899.
23. Toporkova, O.A. and Rezhko, D.S. (2016), "Information and analytical support of the inventory accounting system", *Ekonomichna kibernetika: problemy upravlinnia sotsialno-ekonomichnyh systemamy. Zbirnyk naukovykh prats za materialamy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii* [Economic cybernetics: problems of management of socio-economic systems. Collection of scientific papers based on the materials of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference], Dnipropetrovsk, Ukraine, pp. 83-88.

24. Yanchuk, V.I. and Kyporenko, O.V. (2012), "Modern Problems and Directions for Improving the Accounting of Inventories at an Enterprise", *Zbirnyk naukovykh prats VNAU. Serii: Ekonomichni nauky*, vol. 3 (69), pp. 250-255.
25. Bondarenko, N. and Feloniuk, O. (2021), "Organization of warehouse accounting of production inventories at the enterprise", *Accounting and Finance*, vol. 2(92), pp. 11-18.
26. Hamova, O., Feofanov, L. and Raketianska, U. (2020), "An estimation of the financial state and development of program of audit of supplies are on an enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 3, pp. 57-62.
27. Kyryliuk, B.L. (2013), "Problems of inventory accounting in dissertations of Ukrainian researchers", *Problems of theory and methodology of accounting, control and analysis*, vol. 3 (27), pp. 98-112.

Стаття надійшла до редакції 15.06.2024 р.